

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Socialvårdsbyrån, S2

Beslutande	Föredragande	Justerat
Minister Wille Valve	Socialinspektör Fredrik Rönnlund	Omedelbart

---

Ärende/Dnr/Exp.	Beslut
-----------------	--------

Nr 57

Statens skolhemsverksamhet.

ÅLR 2017/3024

86 S2

Ålands landskapsregering önskar framföra ett ställningstagande om ordnandet av skolhemsverksamhet i Finland. Detta med anledning av det statliga skolhemmet Lagmansgårdens oklara framtidsutsikter och emedan frågan om ordnandet av skolhemsverksamhet på svenska, enligt uppgifter, planeras bli utredd av en arbetsgrupp vid Institutet för hälsa och välfärd.

Administrativa ingrepp i den personliga friheten är enligt 27 § 24. punkten i självstyrelselagen för Åland (FFS 1991/1144) rikets lagstiftningsbehörighet. Detta innebär att beslut om vård utom hemmet enligt 43 § i Barnskyddslagen (FFS 2007/417), när vårdnadshavaren eller ett barn som fyllt 12 år motsätter sig beslutet, är rikets lagstiftningsbehörighet. Landskapet Åland är enligt 36 § i självstyrelselagen för Åland (FFS 1991/1144) enspråkigt svenskt. Det rör rikets ansvar att säkerställa att vård utom hemmet enligt definition i 49 § i Barnskyddslagen (FFS 2007/417) kan ordnas på svenska i tillräcklig omfattning för landskapet Ålands del.

Landskapsregeringen önskar påpeka att det är angeläget att säkerställa tillgången till skolhem med svenskspråkig verksamhet. Enligt uppgifter från åländska kommuner, finns och anlitas på fastlandet i dagsläget ett fåtal privata verksamhetsenheter med verksamhet på svenska för placerade barn. Dessa verksamheter motsvarar inte i sin helhet Lagmansgårdens verksamhet. Statlig skolhemsverksamhet med tjänster på svenska tryggar stabilitet och alternativ i tillgången på placeringsplatser, i fallet att privata serviceproducenter inte i alla skeden kan tillgodose efterfrågan. Köbildning till placeringsplatser får inte riskeras beaktande kravet på kommuner att utan dröjsmål kunna verkställa de i lag föreskrivna centrala principerna och procedurbestämmelserna i barnskyddslagen (FFS 2007/417) rörande vård utom hemmet.

Skolhemsverksamhet som erbjuder undervisning på placeringsplatsen tryggar barnets skolgång även i de fall placeringskommunernas ordinära undervisningstjänster inte lämpar sig för barnets behov och anlag.

Social- och hälsovårdsministeriets hållning var år 2013 att avråda från placeringar av barn utomlands, när landskapsregeringen granskade frågan tillsammans med ministeriet och Finlands kommunförbund. Denna hållning motsvarar dagens praxis bland de åländska kommunerna när beslut om placering tas utan vårdnadshavares och ett barn som fyllt 12 år:s samtycke. Möjligheten för åländska kommuner att även nyttja serviceproducenter i Sverige för placeringar är därmed begränsad.

Landskapsregeringen önskar att Social- och hälsovårdsministeriet beaktar dessa synpunkter vid beslut om ordnande av statlig skolhemsverksamhet på svenska.
